

Հայրենեաց

ՄԵԻՆ
ՈՐՈՇՈՒՄԻ
AN ARMENIAN WEEKLY.
16 MECHANIC STREET,
WORCESTER, MASS.

ՀԱՍԻ
AMERICAN HAI PUBLISHING Co
P. O. Box 379, Worcester, Mass

Entered at the Post Office at
Worcester, as Second-Class
Mail Matter.

Subscription \$1.50 a Year.

ՀԱՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«ՄԵԿԸ ԱՄԵՆՔԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆՔԻՆ ՄԵԿԻՆ ՀԱՄԱՐ»

Վերի ճշմարտութիւնը 19րդ դարու յաղթական նշանաբանն է. ժողովուրդներն ու ազգերը զայն իրենց դրօշին վրայ գրած կը մտնեն 20րդ դարը: Անկասար ընդհանուրին ազատագրութեանը և բարեկեցութեանը համար ցնծազին երգերով կը վազէ դէպի ողջակիզի սեղանը, և Հանրութիւնը իր մէկ անհատին իրաւունքը, շահն ու պատիւը պաշտպանելու պարտականութեամբ մարտի դաշտին վրայ բերանոր գոհեր կուտայ:

Ազգի մը յառաջդիմութիւնը պարտականութեան այդ փոխադարձ յարաբերութեան մէջ է: «ՄԵԿԸ ամէնքին ու ամէնքը մէկին համար»:

Տրովազայի պատերազմը Հնոմերի գիւցազներդակ քնարին արժանի իւր բոլոր գիւցազներով իւրեններովը ամբողջ մարդկային պատմութեան մէջ այնքան բարձր ու վսեմ կը կանգնի. որքան անոր շարժառիթը. առեւանգուած կնոջ մը պատիւին նախանձանդորութիւնը: Յրանտա վերջերս ազգային ինչ ահեղ սպանալիքներու ահաւոր կուտա՛ կուսներուն առջև մեծանձնորէն կուրծք առաւ, ինչ ծանր վտանգներու վեհանձնարար դիմագրուեց. Հրեա Տրէյֆիզի մը (որուն ճակատին «Դաւաճան» անունը խորակուած էր) արդարութիւն ընելու համար:

Սուրբ գրոց մէջ ինչ վսեմ կը հնչէ Դաւիթի այն խօսքը թէ «Ծիծեռնակն ալ բոյն գտաւ քու սեղաններուդ շուրջը ով Աստուած»: Հոն փոքրիկ թռչունն ան՛ դամ իր ձագուկները բազէէն, ցուրտէն ու անձրեւէն պաշտպանելու: Հանգիստ առնելու ապաստանարան մը կը գտնէ:

Պ. Արփիարեանի ծանօթ խնդրոյն մա սին Ձայն Հայրենեաց խոհմութիւն հա՛ մարեց լուռ մնալ մինչև որ իրականութիւնները խօսիլ սկիզբին:

Տիրաբէրութիւնը ու Յակոբեան. եր՛ կու մեծ ու հայրենանուէր անձնաորութիւնները, ազգային պարտաճանաչութեան պաշտելի ոգիով մը, Մարտ թերթին մէջ նամակ մը հրատարակեցին եւ Հնչակեան ու Դրօշակեան կուսակցութիւններուն կողմէն ըրին որ ազգային բարո՛ յականին սիրուն համար Դրօշակի յաւելուածին պարունակած վարակիչ ամբաստանութիւնները քննելու և ճշմարտութիւնը իւրոյ բերելու համար պատւոյ ատենանի մը դիմեն:

Պ. Արփիարեան այսօր ամբաստան՛ եալ մի է: Այլ է ամբաստանեալ ալ է դատապարտեալ: Ամբաստանեալ մը օրէնքին առջև անմեղ մի է. մինչև որ դատուի ու դատապարտուի: Չենք կրնար մէկը ամբաստանելու պէս ալ մեղաւոր համարել, եթէ այդպէս վարուինք. ո՛վ կարողէ մաքուր մնալ և պատիւովը

ապրիլ: Չենք կրնար նաև ըսել, Անհատի մը ինչու կարեւորութիւն արուիքանի որ ամբաստանուած է. թող քաջուի ասպարիզէն — դաւաճանի անունը իր ճակտին վրայ յաւիտեանս կրելով. հայ ժողովուրդը ինչպէս որ Պ. Արփիարեան և ամէն հայ անհատէ՛ զոհողութիւններ պահանջելու իրաւունքը ունի. պարտա՛ կան է նաև զոհողութիւն յանձն առնելու ու թոյլ չտալու որ իրեն նուիրուած որե՛ մէկ անհատ մը մի գուցէ թշնա՛ մական զրպարտութիւններու զոհ երթայ:

Ո՛վ պիտի ուզէր որ իր ազգին մա՛ սուրբ ծառայութիւններուն փոխարէն, ասոր կամ անոր քմահաճոյքովը «Դաւաճան, գող են» կոչուէր. բարոյա՛ պէս մեղուէր ու մէկ կողմ նետուէր. ո՛վ պիտի սիրէր իր ազգը. իր ժողովուրդը, եթէ նա երբէք փոյթ չուներնար իր անհատներէն մէկին վրայ, որ երբեմն ամբողջ սիրտը և սէրը, ու թն ու խանդը նուիրած էր հայրենեաց ու այսօր կը հտլածուի, կը պայանուի նախանձանդորի՛ ներու ձեռքով. եթէ թոյլ արտի որ ասպարիզին մէջ գտնուող որե՛ է անձ լով ամբաստանութեան մը զոհ երթայ ալ ո՛վ պիտի համարձակի հոն մտնել, ինչու ուրեմն մեղադրել կարող ու վտանգելի անձնաորութիւնները որք վարանին յեղափոխական ասպարիզը մտնելու:

Ուստի ազգային ու յեղափոխական բարոյականին սիրուն համար թող հայ ժողովուրդը ամէն կողմէն իր ձայնը բարձրացունէ եւ պահանջէ որ պատուոյ սցեան մը բացուի ուր ներկայանայ Պ. Արփիարեան եւ պատեհութիւն ունենայ ինքզինքը արդարացուցելու. եթէ ան՛ պարտ է. իսկ եթէ մեղապարտ է, թող դատապարտուի եւ արժանանայ ազգային անողոք դատաճակին:

Գ. Պ. Չ.

ՆԱՄԱԿ ՓՐՈՎԻՏՏԵՍԵՆ

Անցեալ կիրակի երկու օր տեղւոյ ժողովարանի վարչութեան յայտարարութիւնով հրատարակային ժողով մը գումարուած էր սովորական ժողովարանի մէջ:

Ըստ յայտարարութեան այդ ժողովի նպատակն էր Մարտի վերջին թուոյն մէջ Դրօշակի յաւելուածին առթիւ Տեառք Իսթէնտէրի ու Յակոբեանի հրատարակած նամակը (Որով Պ. Ա. Արփիարեանի վրայով եղած ամբաստանութիւնները քննելու համար պատուոյ ատենանի մը պահանջը ներկայացուցուած էր) նկատի առնել և եթէ ժողովը յարմար գտնէր, ինքն ալ անոր մէկ արձագանքը տար:

Ժողովի սկիզբը իրեն հրաւիրուեցաւ ատենախօսելու Պ. Ասքանազ Մելքոնեան որ նիւթ առնելով «Յեղափոխութիւն, ը, երկար, իմաստասիրուած ու շահեկան բանախօսութիւն մը ըլլաւ եւ իւր խօսքերը վերջացուց Դաւաճանի գործունէութեան և մի քանի գործիչներու վրայով աննպաստ. սուր ու ծանր ամբաստանութիւններ ընելով:

Յարգող ատենախօսը հազիւ իր բերանը զոցած նստած էր, և ահա ունկընդիր Դաւաճանի անունը զայրուած դայրութիւնը որոտումի պէս պայթեցաւ: Ցատկոտութեան, իրար վրայ յարձակումներ, գոռում. գոչում. աղմկայայտ անարարի մը վերածեցին սրահը:

Այդ թարին զխաւսը գերակատարներն էին զայրացած Դրօշակեանները և անոնց յարուցած աղմուկները հանգարտեցուցին ջանացող «Չեղոքականները»: Նախ միտիմութիւնով մը ըսեմ թէ այդ ժողովը զայն ալիկոնութեան մէջ բառնածը հարուածներ երբէք տեղի չունեցան. ու անդին երիտասարդներու ըստուար խումբ մը «Թէ Հայրենեաց պատկազիր» և ուրիշ երգեր պարբերաբար երգելով մեղքերի քաղցր աղոթելութիւնով կը յաղոգէին յոգեւորութեան հանդարտեցնել: Ցատկոտութեան մերթ մոխրի տակ կը ծածկուէին մերթ կայծերը վերստին կը բարձրէին և ահա ուրիշ երգ կը փրթէր խաղաղասիրաց բերաններէն և կրկին հանդարտութիւն:

Պ. Ասքանազ յայտարարեց Դաւաճանի ցական Պարոններուն, թէ ուրիշ ժողովի մը մէջ պատրաստ է իր ըսածները հաստատել զրական փաստերով. եթէ իրեն պատեհութիւն արուի:

Ատենապետը արիւն քրտինքի մէջ վերջապէս յաղոցեցաւ ժողովին բուն նպատակը սեղանի վրայ դնելու և ահա կրկին Դաւաճանի անունը զայրուած պատուոյ ատենանի մը պահանջը չյաղոցեցնելու յայտնի նպատակաւ, զայն բարդութիւններով խաթարելու ջանքեր սկսեցին ընել. առաջնապայից գոչումներով, Չեղոքականները այդ անխաւս միջամտութիւններէն նեղուած, կը բողոքեն անոնց դէմ ու կը ջանան ինչորէր իր օրինաւոր ընթացքին մէջ ձգելու. ու խառնակութիւնները կը կրկնուէին: վերջինները մէկ կողմէն իրենց նպատակը յաւալ տանելու մէջ անզրդուելի, ու միւս կողմէն ատենախօսը որ Դաւաճանի անունը որոշած են միշտ արգելք հանդիսանալ, պահանջեցին որ բոլոր կուսակցականները սրահէն դուրս ելնեն. որպէս զի իրենք կապարեան իրենց գործին նայիլ:

Կուսակցականները դուրս ելան. ու չեղոք ժողովուրդը երբք անձերէ կազմուած յանձնախումբ մը ընտրեց որ պաշտօն ունի ուրիշ առթիւ կրկին ընդհ. ժողով կանչելու և առաջագործած խնդիրը կարգադրելու:

Հոս տեղն է ըսելու թէ ոչ մէկ կուսակցութեան պատկանող ժողովուրդի ահապէն մեծամասնութիւնը, որ ինքզինքը «Չեղքական» կանուանէ. այժմ դարական զեր ստանցնելու շրջանին մէջ մտած է. նա կը ցուցնէ թէ յղի է գործօն աւետարի արամադրութիւնով մը և որ օր մը ծնունդ պիտի տայ ժողովուրդային արդիւնալի և օգտակար գործունէութեան մը:

ՀԱՍՏՄԱՐԱԿ ՄԱՀԿԱՆՈՒՆ

Լընտըն թայմսը Ապրիլ 20 թուոյն մէջ իր Պոլսոյ թղթակցէն Մարտ 31 թուականով հեռագրի մը հրատարակեց: «Երէկ» Հնչակեան մասնաճիւղը Հասոյց Ազգ. ժողովին նախագահ Արթիւն փաշա Տատեանին հետեւեալ նամակը ուղղեց:— Օրմանեան Եպիսկոպոս դար-

ձեալ կը հրատարի Պատրիարքական պաշտօնէն, և ձեր վսեմութիւնը դարձեալ կը ջանայ հրատարականը ետ առնել տալ: Մեր Ազգ. Մահմանագրութիւնը և մեր Եկեղեցական Օրէնքները երբէք այսչափ բռնաբարուած չեն, ոչ ալ մեր Ազգը այնչափ վայրագօրէն հալածուած և տանջուած՝ որչափ Օրմանեանի Պատրիարքութեան և ձեր վարչապետութեան միջոցին: Հնչակեան Յեղափոխական Մասնաճիւղս այսու կազմաւորութիւն ինք ուղած է որ Օրմանեան Պատրիարքութիւնէն և դուք վարչապետութեան հրատարակ. տլապէս երկուք ալ մահու պատիժ պիտի ընդունիք: Մասնաճիւղս կազմաւորութեան անոր եթէ՛ պարտաւորութիւնով կամ նամակին կառավարութեան յանձնուելովը մեր Ազգայինները հալածանքի և տանջանքի ենթարկուին ձեր վսեմութիւնը պատասխանատու պիտի նկատուի ու մահուան դատապարտուի:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ներկայ տարուոյ նախնից երեք ամսոց մէջ Առաջնորդարանի միջոցաւ յանուն որբոց և սովելոց ի Պատրիարքարան զրկուած գումարներն են հետեւեալը՝ զոր իմիամտութիւն ազնիւ նուիրատուաց պարտ կը համարմ տալ ի հրատարակութիւն:

- Ուսարէն Հանգանակուած յանուն որբոց: \$ 129,50
- Յով Րովըրէն յանուն սովելոց: \$ 28,00
- Վոնաքէթէն Պ. Ն. Տէմիրճեանի հարսանեաց առթիւ յանուն որբոց: \$ 13,50
- Ֆիշպուրիէն յանուն որբոց: \$ 31,00
- Բրովիտէնի Հայուհեաց Ընկերութեան յանուն որբոց: \$ 100,00
- Հըստընէն յանուն որբոց: \$ 71,00
- Տիկ. Եղսա Մ. Ծերօնեանէ յանուն որբոց: \$ 5,00
- Ուսարի Հայուհեաց Ընկերութեան յանուն որբոց: \$ 26,70
- Ֆիլատէլֆիոյ կրթական Ընկերութեան յանուն որբոց: \$ 14,25
- Ուսարէն Պ. Կ. Սանթօեանի հարսանեաց առթիւ յանուն որբոց: \$ 13,83
- Մանչէսթըրէն Պ. Շմաւոնեանի հարսանեաց առթիւ յանուն որբոց: \$ 37,52
- Միլֆորտէն յանուն Չէյթուելի կարօտելոց և որբոց: \$ 100,00
- Գումար: \$ 570,30

ԱՂՕՐԱՐԱՐ ԵՆՎՍԵՓ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանի փոխանորդարանէն կաշտօնապէս կը խնդրուի որ սեղեկութիւն ունեցողները իմաց տան թէ ուր կը գտնուի Մշոյ Արտօնք գիւղացի Մելքոն Ուստայ Գրոյնեան անուն անձը. որ տասը տարիներէ իվեր թողլով իւր ընտանիքը անխնամ վիճակի մէջ կը թափառի յօտարութեան: Սոյն անձը 45 տարեկան է ցորենագոյն դիմօք, ընչացքը երկար մազերը գոռոզ, աչքերը մանր, միջմահասակ, եւ նիհարակազմ:

Նիւ Եօրքի մօտ Գրաթօնի մէջ 1000 իտալացի գործադու ընող գործառնորներու վրայ, որքաւ զինուած են և սպառնական դիրք բռնած. զօրք կը զրկուի. արդէն զինուոր մը սպաննուած է: — Մանրամասնութիւնք ինչպէս նաև Գենթըրի ինչքինն յաղորդել:

սարգուծելու ամէն ուրեք փոխանակ Դաշնակցական խոսովայոյց թելագրութեանց հետեւելու, իրենք իրենց մէջ կազմակերպուելին և ջանային իրենց ձեռքէն եկածին չափով իրենց շրջանակի հասցնելու և արժանացնել, ազնուացնել և զէջիլ բարին, գեղեցիկը և ճշմարտը առաջնորդել, ինչպէս որ սեղանոյ շայ Գաղթականական Միութիւնը կ'ընէ հոս: ԹՈՒԲԵՆ

Ն Ա Մ Ա Կ

ՈՒՂՂՈՒՄ ՅՐԱՆՍԱՅԻ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Ապտիւլ Համիտին Սաշը

Ս ալթանին կողմէ Ծրանային Հանրապետութեան նախագահին տրուած իմ-թխաղի պատուանշանին առթիւ, Օսոտի խաղաղութեան Պ. Բիէն Բիյեառի նախագահին ուղղած նամակին թարգմանութիւնն է հետեւեալը:

Պարոն, ուրեմն այսօր պիտի ընդունիք «Նըշան իմ իրազ» շքանշանը, որ խաղաղութեան մէջ շատ 400,000 Օսմանեան հպատակներու՝ որոնց 300 հազարը հայեր են, կանոնաւոր սպանելին, Ապտիւլ Համիտի կողմէ զրկուած է Ձեր անսակական հանրապետութեան նախագահին:

Ծրանային մեր գաղափարները զգուշելի աւագակին խնդրանքը առանց վիճարանութեան ենթարկելու, շեղեալ նկատելով յայտարարեցին թէ նա ըստ իր խոստովանութեան Մեծ Մարդասպանի կարմիր Գազան մէջ և զուգահեռ հանդիսանորային կրնդունիք թողաւուսն ատարի ծառայող թուրք պաշտօնեաներու վերապահուած այդ պատանշանը զոր ներդրումը վեհապետներին միայն կ'ըլլայ Բ. կայսրը կը կրէ, իսկ Անգլիոյ Թագուհին ստոհմուտով ու զգուշեցով մերժեց զայն:

Ձեր բարի համբաւին համար լաւագոյն էք որ զուգահեռ ալ նոյնը ընէիք և երբէք մարի չընէիք, այն օտարոտի խորհուրդներուն որ տուաւ Կ. Պոլսոյ դեսպանը «Ե՛քէր Բօսթան փաշան, ինչպէս կանուանեն Հոն Մեծ մարդասպանին եւ իր արարաններուն հանդէպ ցոյց տուած քաղցր վարմունքին համար:

Անշուշտ կանգնուած ձեր իրարու հակառակորդ եւ գրեթէ թշնամի գաղիացիներն անգամ միացան Ապտիւլ Համիտի դէմ եղած հանրային դատաւարութեան մէջ, որոնք են Պ. Չատոբ Բաշան, Պ. Ժորժ Բլէմանսօ, Պ. Տընի Բօշէն Հայր Շարաֆեան, Բօլ տը Բատանեան և Ձեր նախարարներէն մին Միլուան, Անասուլ Պառան, Ժիւլ Լեմէթըր, Ժան Ժօնէս և Բարիզի Արքեպիսկոպոսը: այնպէս որ այնչափ արարելու և այնչափ իրարու ներհակ մտքերը մաթեմատիքական ճշգրտութեամբ մը համաձայն գտնուեցան:

Ձեզի շնորհեցա՛ւ թէ ինչ անհերքելի վաւերագրեր գրեցին այդ կարծիքը կազմելու, այնպիսի դիւանագիտական ճշմարտ վաւերագրեր զոր ոճարողները անգամ չկրցաւ ուրանալ: Անոնց կը բաւեր իսկ մեր գեղին տեսրակները որոնց մէջէն Պր. կապրիլ Հանսօ մտնուած իր անձը պատասխանատուութեանէ փրկելու այգանելի փոթկոտութեամբ մը, նենգամարտէն կարելոր մտտերը վերացած է:

Պարոն, պիտի թէ Ապտիւլ Համիտ Բ. ի իշխանութեան տակ ինչ է եւրօպական եւ Ասիական Թուրքիոյ բուն վիճակը:

Գիտէիք որ տուրքեր հաւաքելու համար Համիտի գունդերը գիւղեր կը թալանեն և կը նստին գիւղացոց տունները, ինչպէս կը ինչ Լուի ԺԴ-ի հարկապահանջները: կրնոք, փոքրիկ աղջիկները և պատիկ սպանները զուրկ կը քաշեն իրենց անկողնէն ու կանուանգին և մարդոց դէմքերը աղոտութիւնով կը պղծեն, կը տանջեն ու ըստ հաճոյս կը սպանեն:

Գիտէիք որ՝ ապագայում Հայերէն գիրք մը կամ յեղափոխական համարում թուրքերէն թերթի մէկ կտորը ունեցած ըլլալու ոճրին համար հազարներով մարդիկ բանալը զրկուած են:

Գիտէիք որ՝ Հոն բանտին մէջ հասարակ սօրազորները զէնքով կը թողուն անգէն քաղաքական յանցարարները ըսպաններու և այսպիսով Տիրով շարժը ընտանաւ համար:

Գիտէիք որ բոլորովին անեղ ամբաստանեալ մը հարցաքննելու պատրուակով գրուելը անիւնցին և պատիկ կը լսուի ծակ մը բացին որուն մէջ կ'ընտելին ոչխոր լեցուած կաղիին կեղև Երմուճեցին ծանր քարի մը ճնշումով: Խեղճը քանիցս կը մարի բայց ամէն անգամին զանի խնամքով կ'ընտելան կաղիին գլխուն մէջ մտնելէն հետոյ: (Կապոյտ Տետրակ 1896 Օգոստ. թիւ 13):

Գիտէիք որ Սուլթանի հպատակները ոչ միայն երկրէն, այն անօթքէն առանց անցադրի չեն կարող ելլել այն նակ իրենց արգելուած է մինչև իսկ քաղաքէ քաղաք, գիւղէ գիւղ պարտիլ և այսպէսով Ապտիւլ Համիտը գտնուելը կրտական է իրենց տեղը թողուած և անթիլ:

Ահա այս է իսկական վիճակը: Անշուշտ կանգնուածք նակ թէ ինչ է արդի արտաւար վիճակը և ինչ անցան ստակալի ջարդերուն ժամանակ ուր Նիշանը իմ թիւղի բաշխողը ներսն է, Ասիլայէ և սեւամորթ թագաւորներուն շարագունէն ալ աւելի նշանաւոր եղաւ:

Գիտէիք որ միայն Հայաստանի մէջ 300,000 մարդկային արարածներ ինքը կ'ախել, ապանել, այրել, բզկտել, մորթաղեր ընել և կտորել տուաւ:

Գիտէիք որ Տրապիզոնի մէջ դահլիճները փողոցները և արևելով ներկուած Հայկական թաղերը կեռերու սնցուցած մարդկային մարի կտորներ պարզեցնելով կը պոսակին: Վիլ կուգէ գլուխներ, թեւեր, սրունքներ, սաքեր, գնեցէ՛ք շատ փառն է՛ս:

Գիտէիք որ ուրիշ եղեր ալ վիրաւորները կը խորովէին, քարկողով կօծէին և ողջ ողջ կայրէին, յղի կ'ընեցին փորը ճեղքելով մանկիկները իրենց հօրը ծունկերուն վրայ կտոր կտոր կընէին և սողաք վեր նետելով իրենց սուրբուն վրայ կ'անցունէին:

Գիտէիք որ երեսուցից Մայր եկեղեցիին մէջ 3000 այր, կին, ծեր, տղայ ու յորտեան նազիկ քաջախ զօրքերէն և երեք ամիս մերձի ալ հիւսիստո Տից-Սօրիս արիւնհեղուցեան վայրը այցելելով դեռ սալաքարերը մարդկային ճարպիղով և մածուցիկ արիւնով շաղախուած գըտաւ:

Գիտէիք որ կարմիր Սուլթանը 1894 ին Սասունի կոտորածէն սկսելով շարունակաբար 1895 ի ամբողջ Անատոլի, և 1896 ի Կ. Պոլսոյ մօտաւորապէս 10,000 հոգի ջարդերով, երկու տարուան շըրջանի մը մէջ իր ջնջումի գործը գլուխ հանց:

Գիտէիք որ Կարմիր Սուլթանը ինքն էր ուղղակի կամուտը հեղինակը, և պատասխանատուն կոտորածներուն ու ընդհանուր ջարդերուն:

Գիտէիք որ հանգարտ ժամանակի մէջ աւագանները կ'ստիպու մօտ գրկի մը այգիներն ու երկրով քանի մը հայեր սպաննելին հրաման արուեցաւ ապիկար կառավարին ձերբակալուածները ազատ արձակելով իւրաքանչիւրին մօտաւորապէս 80 ֆրանքի գումար մը տալ, ինչան իր գոհունակութեան:

Գիտէիք որ՝ Պ. Փօլ Բամպօնի պատը ըրած մէկ սպանական զիմուտը բաւեց Տիգրանի կտորի ջարդին վերջ տալ: Գիտէիք որ՝ Պոլսոյ կոտորածը դադարեցնելու համար նոյնպէս բաւական եղաւ Կարմիր Գազանին գեոպաններու կողմէ արուած բայց հեռագիր մը, որով կազդարարուէր թէ հակառակ պարագային յարձակում պիտի կրէ:

Գիտէիք որ մեր այն ասանի զինուորական կցորդ տեղակալ զնգապետ Վիլայը Հայր Սալվաթորի սպանմանը առթիւ, քննութիւն մը կատարեց ու տեղի կազդարար մէջ ցոյց տուած ապացոյցները յստակօրէն կը հաստատէին սուլթանի դերը: (Գեղին Տետրակ 1868 թիւ 231):

Գիտէիք որ՝ Պ. Տը լա Պուլընիէն, այն ատենուան մեր գործակալը, Պոլսոյ մէջ ամենայն պաղարիւնութեամբ գործուած ջարդերը պատմելէ վերջ, իր Յ սեպտեմբեր 1896 ի հեռագրով կ'աւելցնէ. «Ձեր

Վսեմութեան շեմ կրնար թուել եղած գէպքերու անվերջանալի շարքը, որոնք յայտնապէս կ'ապացուցանեն թէ Սուլթանը ինքն է որ այս սպաննելներուն ձեռքը զէնք տուած է՛ս:

Գիտէիք որ՝ Ապտիւլ Համիտ բացի Հայերէն, առանց կրօնքի և ազգութեան խարուսթին զնելու, ջարդած է Թուրքեր, Արապներ, Պուլկարներ Յոյներ եղիտիներ, Տրեզներ և Սուրիացիներ՝ իր խնդուութեան և վայրագութեան հաճոյքին համար:

Նայպէս գիտէ՛ք որ՝ մասնակի վրէժխնդրութիւններու և դաղանի սպանութիւններու մէջ ալ գերազանց եղած է անիկա: Թալիֆի մէջ սպաննել տուաւ Միւհաթ փաշան և յետոյ հրամայեց որ գերեզմանէն հանն զոհին գլուխը արկղիկի մը մէջ դնելով իրեն իրկին, իրր արուեստական առարկայ մը: Եւ նա իր ձեռքով սպաննեց իր ութը տարեկան մէկ զաւակը ու պարտին մէկ պարտիգպանը որ ելաղի ծառուղիները հարթելու համար քիչ մը ուշ մնացած և այդ գարհուրելի Շրմինոյն հետ գէմ առ գէմ գանուելու դժբաղտութիւնը ունեցած էր:

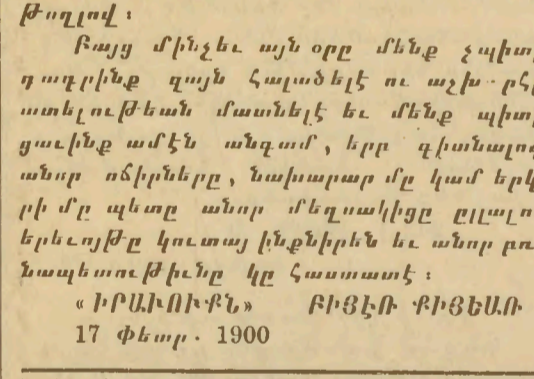
Պարոն, անշուշտ, կազիտանայիք այս պաշտօնական և անպատու ոճրները: Դուք պարզ և քաղցր բարբիտէր և բարի ու լաւ մարդու մը համար ունեք կարելի է Ձեզի ըսուած է թէ երկրին շահը Ձեզ կը հարկադրուէ ընդունել ծիծաղելի խաղաղութիւնը և այդ բանը մեծ հետեւանք մը առաջ չ'պիտի բերէ:

Ձեզ խորած են, Պարոն, կը ցաւիմ Ձեզի, այդ խաղաղութիւնը արևելով շաղախուած է և երկրին ոչ մէկ շահը չէր կրնար Ձեզ ստիպել Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Բ. էն, Մեծ Մարդասպանէն և կարմիր Գազանէն բան մը ընդունելու:

Դէպի նա, մեր հետեւելիք քաղաքականութիւնը, Ծրանայի պատուին և իր ժողովուրդին բարիքին համար՝ որոնք կը սառապալին ու մեղի կ'ողագակեն, պէտք է ըլլայ Սուլթանը մնասելու ձեռքնահասութիւնէն զրկել: Հարկ չ'կայ զայն շտաններով կապելու և ոչ ալ Ելազըլ առաջը կ'ախաղան բարձրացնելու, ալ միայն այս վտանգաւոր խնշարը փակելու է այն պալատին մէջ, ուր բանաարկուած է իր Մուրաթ եղբայրը և այն օրը մենք գրեցինք հանգարտութեան մէջ դրած կըլլանք ինչպէս կ'ընենք ըլլալու հիւսիստոսներուն, առանձնութեան մէջ թողալով:

Բայց մինչև այն օրը մենք չ'պիտի դադրենք զայն հայածելէ ու աշխարհի ատելութեան մասնելէ և մենք պիտի ցաւենք ամէն անգամ, երբ գիտնալով անոր ոճրները, նախարար մը կամ երկրի մը պետը անոր մեղաւորը ըլլալու երեւոյթը կուտայ ինքնիրեն և անոր անպատուութիւնը կը հաստատէ:

ԻՐԱՆԻՒՄԻՆ ԲԻՅԵՒՒՄԻՆ 17 Փետր. 1900

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ

Չինոց խնամակալ կոյսրուին շատ մը փոխարքաներէ ու նահանգապետներէ (որոնք կոյսրութեան կեսէն աւելին կը ներկայացնեն) սպանալից նաւակներ ստացած է թէ, եթէ իր Եւրոպական քաղաքականութեան և բարեկարգիչ Չինական տարրին զէմ յարուցած հակառակութիւնները և հարամանքները չը շաղթեցունէ. յեղափոխութիւն մը անխուսափելի պիտի ըլլայ:

Այժմէն ոչ ոք կարող է ըսել թէ այս բանը ինչ ազդեցութիւն պիտի ունենայ այդ ցնորած ու ֆեռնիթի կնօլ վրայ: որ տակաւին 100,000 տօլարի վարձատրութիւն կը խոստանայ անոր որ բարեկարգիչներու պարագլուխը ողջ կամ աւեր զուրկ իրեն կը բերէ:

Ամերիկայի, Անգլիոյ, Ծրանայի և Գերմանիոյ Դեսպանները միացեալ զեկուցադրի մը զրկել են Չինաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան թէ, եթէ երկու ամիսի միջոցին Պոքսերներու հալածումները բոլորովին չը վերջանան,

յիշեալ Պետութիւնը զօրք պիտի հանն երկրին ներսերը և գրաւեն քանի մը նահանգներ օտարականները ապահովելու համար:

ՄԱՅԻՍ 1 Ը

Ամերիկայի Գործաւորական միութեանց Ոչինկիթընի Գործադիր Ժողովը շրջաբերական մը պիտի զրկէ ըստ գործաւորական միութիւններուն, ամբողջ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ որ Մայիս 1 ին մեծ ցոյցեր ընեն օրական 8 ժամի աշխատութեան պահանջին համար և կը խորհուր թէ 3,600,000 էն աւելի գործաւորներ փարէյդ պիտի ընեն:

Չօր. Պրապանթ որ պաշարուած էր իր 2500 զինուորներով շատ աւելի բազմաթիւ Պօքսերէ. վերջին լուրերուն համաձայն մեծ յաղթանակ տարած ու թշնամուցի ընտր գէնքերը ու ազդամարթութեքը գրաւած է:

Չօր. Բօլէրթի կը յայտարարէ թէ ինք թշնամին հոն կը գտնէ ուր կը փախարէր որ գտնուէր և իմօտոյ իր վրձնական ճակատամարտը պիտի սկսի ու արշաւէ Փրէթօրի վրայ 80,000 զօրքով:

Որովհետեւ Թուսիոյ դրամատէրները չը շտապուեմ մէջ ինկած էին օտար երկրներու մէջ յայտարարուած այն լուրերէն թէ Թուսիա պատերազմի պիտի սկսի, Թուս կառավարութիւնը յայտարարած է թէ ինք այդ պիտի նպատակ մը չ'ունի երբէք:

Թուսիոյ Նուէրը ԱռաջնաՓարիզի Արուեստահանդիտն Ընդհանրապետութիւնը Ս. Փեթրոպոլսէն Ծրանայի Գարտեղ ստացած է, որ կազմուած է պատուական մետաղներով ու թանկագին քարերով, որը իցոյց դրուելէն ետքը Չարին կողմանէ պիտի նուիրուի Ծրանոտի Կառավարութեան:

Գարտեղը Յասպիտոյ շրջանակի մը մէջ երեք տը երկար ու երեք տը լայն է: 106 Գաղաքներ կան օսկի մէջ դըրուած զանազան և գոյնըզոյն թանկագին քարերով: Փարիզը ներկայացուած գեղեցիկ ազամանքով մը: Հալըր էմիրալտով մը և Մարտիլը Բուպիով մը: Գետերը կը թանան փայլի մետաղով:

Մահաւետ ֓աշա Չվերագաւանար

Կ. Պոլսէն Հաւասի գործակալութիւնը հեռագրած էր Փարիզ, թէ Փարիզի Օսմ. գեսպանը Պոլիս լուր զրկած է թէ Մահաւետ փաճա և իւր որդիքը Պոլիս պիտի վերագաւանան: Իւլ Մահաւետ փաշա Հաւասի գործակալութեան Բողոքագիր մը զրկած է ըսելով թէ ոչ ոք իրաւասութիւն ունեցած է իր վերագարձի մասին իր հետ խօսելու: Թէ երբէք այդպիսի մտադրութիւն մը ունեցած չէ և թէ որոշած է ետ չ'երթալ մինչև որ իր երկրին համար չ'ընդունուին այն բարեկարգութիւնները որոնք անոր զժապող կացութեան համար անհրաժեշտ են:

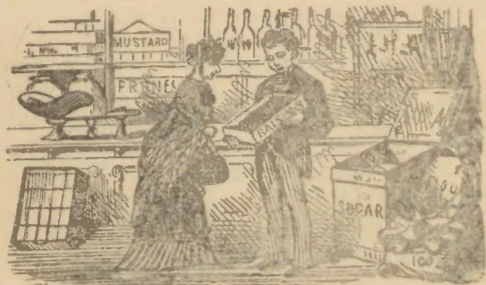
Անշուշտ քաղաքագէտ մը ըլլալ պէտք չէ որ մէկը գիտնայ թէ Անկիօ Պօքս պատերազմը որքան Թուսիոյ բանին կուգայ, և թէ ինչքան երկար այնքան Թուսիա կ'օգտուի: որովհետեւ Անգլիա Հարաւ. Աֆրիկէի մէջ այդքան ամուր կաշկանդուած լինելուն, Թուսիա Արեւելքի և ծայրագոյն Արեւելքի մէջ սկսած է իր երազները իրականացնել անարգել: Թուրքիոյ սրտին մէջէն իր օսող մագիտական հաշիւներուն ծառայող երկաթուղիները անցունելու պահանջը առած է. նոյնը յաճողոցը Պարսկաստանի և Չինաստանի մէջ: Չինաստանի մէջ երեք զիծ ձգելու արտօնութիւն ձեռք ձգած է. որոյ մէ մին կերթայ կը մտնէ Մայրաքաղաքը Փեքին:

Փրէթօրիայն եկած լուրի մը համաձայն խաղախներ կը գտնուին Հոն օտարներէ կազմուած 2000 զինուորներու լէգէոնին մէջ: Ամէն ոք գիտէ թէ ուսուցիչներն խաղախները ոչ այնչափ իրաւային ուզին ու գիտակցութիւնը ունին ոչ ալ հարկ եղած նիւթական միջոցները որ ինքնիրենցը Հարաւ. Աֆրիկէ երթան եթէ Թուս կառավարութիւնը ինքը զրկած չըլլար գանուէր:

Յառաջիկայ կիրակի Զառիկ Թ. Յարու՝ թեան Տօնին առթիւ Առաջնորդ Սրբա՛ գան Հայրը Պատարագ պիտի մատուցա՛ նէ Ազգային Ս. Փրկիչ Եկեղեցոյ մէջ եւ պիտի քարոզ խօսի:

Յառաջիկայ կիրակի Ապրիլ 22 Հայ Աւետ. Եկեղեցոյ առաջնօրեան պաշտոն՝ մուսիկսի պիտի առաջնորդեն Բրոք. Մեյլ՝ քոն եւ Բրոք. Կարապետեան:

Կիրակի երեկոյեան ժողովը Տեղի պիտի ունենայ ժամը 4:30 ր. Այս ժողովին մէջ տիտի խօսին Արթ. Պատ. Ալէն Բրոք. Կարպետեան եւ Արթ. Պատ. Սանդիկեան:

Ն Պ Ա Ր Ա Վ Ա Ճ Ա Ռ
ՄԵՆՍԻՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՒՐՈՒՄԱՆԱԿ
Ս. ՏԱՄՊՈՒՐԱՃԵԱՆ
Նիւ-Եորք 509 2րդ. Ալիսո

Տեղական եւ Արեւելեան բազմաթեանի նպարեղներ, լուսաբան տեսակ ընդհանրներ, եղանակներ համեմատ բանջարեղներ եւ ստորեայ թարմ միս: Հայկական պահիրպահուող 13 սէնթ մեծաքանակ գնողաց 11 սէնթ. Ուստի պատուական Պրէսիդենտ Բեմադ Կառուցող 3 սէնթ մեծաքանակ գնողաց համար 2 1/2, 2 1/2 սպորտի (գէլթոն) փառուող 10 ս. մեծաքանակ գնողաց մասնաւոր գեղջ կրեմ, 5 փառուող քէն սալաց համար 25 սէնթ մեծաքանակ գնողաց 20 սէնթ հատար Մեր քով միշտ պատրաստ կայ Հայկական ամեն տեսակ ապրանքներ, աղբ քրուած եւ քրուած, ընտիր կորկոտ, անթափ քալիսի, կոնտինզ գէլթոն. 2 1/2 սէնթ եւ քալի (ընտիր տեսակէն) մատրոնի լոքում տեսակներով, ոսկ սղջուած կամ չաղջուած, սուժախ, սիսեռ Պոլսոյ խաչար պանիր, լէպլէպի շաքարի տեսակներով, քիւրիոն, անասն, պատուական խունկ. աղւոր ալիւրէ հաց 2 հատը 5 սէնթ, կայր... Եւ մականով եղած յանձնարարութիւնը փութով եւ քիչ վաճառով կը կատարենք մեր յատուկ կարգով: Վճարմանը կանխիկ են եւ ոչ ապահով:

ԱՌ ԶԵՆՆ ԲԱՌԱՐԱՆ
ԲԱՌԱՐԱՆ
ԱՆԿԻՆԻՔԻՆ ԼՍՏԵՐԵՆ
Գարունը նոր կեանք կը բերէ բնայէտ, Ս. Զատիկը նոր կեանք կը բերէ բարոյապէս. Սոյն Բառարանն ալ նոր լինուած մը կը բերէ ձեր տունն իրապէս: գինն է \$ 2.50:
Զատիկ առթիւ պիտի զրկենք արտաքոյ կարգի զեղջով մը, այն \$ 1.75 ի առիթէն օգտուելու ուղղով թող հաճի զիմն առ Պ. Ռ. Թորոնտան
564 Clinton Avenue,
West Hoboken, N. J.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
Ճաշակի յարմար պատուական ապուխտ (Խայտէրի Պատարայ) կը պատրաստեմ, գինն է՝ փառուող 35 սէնթ. վաճառման կեդրոնատեղին՝
S. ՄԵՄՔՐՃԵԱՆ
113 TYLER ST BOSTON MASS
ՄԵՐ ՆՈՐ ՀԱՍՏԵՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ. ՀՐԱՍ. ԸՆԿ.
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
AMERICAN HAI PUBLISHING CO.
P. O. Box 379,
WORCESTER, MASS

Մեր Գործակալներէն կը խնդրենք որ հաճին մինչեւ 32 րդ. թիւը մեզ հետ ունենցած հաշիւներն մաքրել:

Ա. Մ. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ
623 Հարիսըն Ալիսո
Պոստն Մաս.

ԱԶԴ
Կը ծանուցանենք Հայ հասարակութեան թէ՛ Պոսթօնի Թայլըր փողոցին մէջ նոր խանութ մը բացած ենք, ուր կը վաճառուին ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԸՆՏԻՐ ՆՊԱՐԵՂԵՆԵՐ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ:
Յանձնարարութիւնը կը կատարուին փութով եւ խնամով:
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՍՍՄՈՒԷԼԵԱՆ
ԱՐԱՄ ԱՍՔԱՆԱԶ
Մեր հասցէն է
Tyler Grocery Co.
113 Tyler St. Boston Mass.

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓՈՓՈՋԵԱՆ
NEW YORK
LIFE INSURANCE CO.,
ՆԻՒ-ԵՕՐԻ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Գործակալութիւնը ըստանձնած է, եւ անձամբ կամ նամակաւ իրեն զիմողները կապահովագրէ ճիշդ եւ ուղիւղապահ աններով:
Նիւ Եորք կենաց ապահովագրական Ընկերութիւնը աշխարհի ամենէն մեծ միջազգային ապահովագրական ընկերութիւնն է, 82 կառավարութենէ ճանչցուած եւ անոնց Օրէնքներով վաւերացուած:
Այս նիւթին վրայ պատրաստած եմ համառոտ տեղաբան մը զոր կը զրկեմ ամեն անոնց, որոնք կը չափազանցին այս խնդրով եւ կը փափաքին որոշ տեղեկութիւններ ստանալ:
G. H. Papazian,
15 Temple Place,
Boston, Mass.

Խ. Թ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
ՎԱՐՁՈՒ ՓՈՒՐՁԱՌՈՒ ԴԵՐՁԱԿ
Պատուէրով հանդերձ կը շինենք, թէ Արանց թէ Կանանց: Նաեւ կը ներկենք, կը մաքրենք, կարտուկենք ու կը նորոգենք:
Փութով ու շառ աճան:
7 Պրիմ Փողոց
Յրօնթ Փողոցի անկիւնը
Աւստր
Իրիկուները բաց է:

ԿԸ ՓԸՆՏՈՒԹԻՒՆ
Կը փրկուողին Պրնք. Հաճի Յակոբ Աճեան եւ Տիգրան Վարդիկեան (Խարբերթցիներ) ասոնք 97 ին ընկերակցութեամբ Ուստի մէջ Յաւոթէյն Փողոցի Ճաշարանակցութեան էին: Կըսուի թէ՛ առաջինը Նիւ Եորք, իսկ երկրորդը Պոսթօնի շրջակայքերը կը բնակի: Հասցէները գիտցող Հայրենակիցներէ կը խնդրուի տեղեկացնել նախկին նպարավաճառ եղիայ Կ, Գառապետին:
242 1/2 FRONT ST.
ՈՒՍՏՐ ՄԱՍ.

Գործի Լաւ Պատահութիւն մը
Կուգամ յայտարարել յարգոյ Հայրենակցաց թէ Փոստիկէն 304 Տեն Ընթեր. Սափրիչի խանութն կուգամ ծախել ուրովհետեւ ուրիշ խանութ մը բացած եմ եւ չեմ կրնար երկու խանութ բանեցունել: Այս խանութը 12 տարիներէ ի վեր Սափրիչի խանութ եղած է եւ կը վստահացնեմ որ գործը զիտցող սափրիչ մը կրնայ շարժական 12 Տօլար շահել. ծախել ուղիւղուած ըլլալով գինը շատ աճան պիտի ընեմ: Մանրամասնութեանց համար զիմեցէք առ՝
Պետրոս Պրչաքճեան
724 Վէսթ-Մինիսթըր Փողոցիտէնս

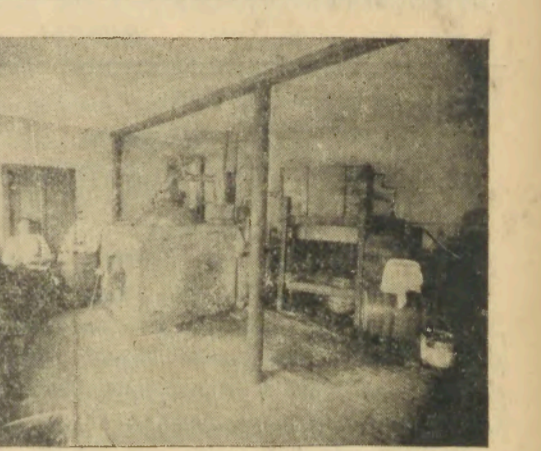
ԱԶԴ
Այս երկէն մեկնելու նպատակով երբեք տարիներէ ի վեր հաստատած կօշիկի խանութս կը ծախեմ ամէն տեսակ նոր կօշիկ կը ծախուի եւ հիններ կը նորոգուին աղաս գործ ընել փափաքողներուն լաւ պատահութիւն է որ տատկան յաջող գործ ընելիս այնչ հասկցուի անոնցմէ որք յաճախ խնայած մեր խանութը արհեստ չզիտցողներու կը սորենցեն ասպարէզ ունենցող եւ ապահով գործ:
Դիմել
Ա. Մ. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ
623 Հարիսըն Ալիսո
Պոստն Մաս.

ԿՈՒՉԷ՛Ք ԴՐԱՄ ՓՈՈՍԿՐԵՆԵԼ
Դիմեցէ՛ք Առ՝
Սարգիս Գ. Սարաֆեան
1060 Փ. Օ. Պօքս, Ուստր, Մաս.
Դրամ կը փոխադրենք Թիւրքիոյ բոլոր քաղաքները: Կեդրոնատեղին է Խարբերթ, Տեար Յովհաննէս Խարբուղեան, որ երկար տարիներու գործունէութեամբ եւ վարկով հանրածանօթ է եւ Կ. Պօլիս Տ. Գէորգ Խարբուղեան: Մեր Գործակալներն են. Մալաթեա Սարգիս Պօնուղեան. Չաշկածակ՝ Մէյրիկէյր Ինճէյեան. Բալու՝ Գարեգին Քիւրճեան. Չեքուշ՝ Յակոբ Տաղաթիկէան: Թիւրքիոյ ուրիշ բոլոր քաղաքներն ալ դրամ կը փոխադրենք Խարբերթի միջոցաւ:
Մարտէյլ թէ հեռագրով եւ թէ նամակով դրամ կը փոխադրենք եւ նաեւ յին տոմսակներ կուտանք:
Ուստի մէջ կը վաճառենք պամեա սիկարի թուղթ եւ ուրիշ շառ տեսակ Տաճկական ապրանքներ:
Խանութիս հասցէն է՝ 14 1/2 Արջ Սթ. Ուստր. Մաս.
ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. --- Մեզ դրամ զբրկելու է Մընի Օրարով, կամ Պանքայի շէքով:

ԴՐԱՄ ԿԸ ՓՈՈՍԿՐԵՆԵՔ
Ամերիկայեան հայ գաղթականութեան կուգամ յայտարարել որ Հայրենիք դրամ փոխադրելու գերութիւնը ընծայելու համար, փոխադրի նոր գործով սկսած եմ ի Պոսթօն՝ շառ մը բարեկաններու ու ծանօթ Հայրենակիցներու թաւանձանաց զոյգումով ապու. աւելորդ է ոչինչ գովեստներ ընել Խարբերթի ինչպէս նաեւ Տիգրանակիցի մէջ հաստատուած Պէրպէրեան կըրպոյց տան վարկին ու վստայութեան նկատմամբ. ինչ որ արդէն երկար տարիներէ ի վեր կը վստայեն, պէտք եղած վստահութիւնն ու վարկը գործի հրապարակի վրայ: Գործը պիտի հաստատէ ու վերայէ գոյ՛, եւ այս կամ բժաշկութեամբ կերպաշուարկով ամէն անոնց, որք կուզեն փ գրի գործ ինձ հետ: Օտմ. Լ. \$ 4.50 Լն կուտանք:
Մասնաւոր գործակատարներ ունենք Խարբերթ, Մալաթիա, Տիգրանակից, Սեբաստիա, Հայէպ, Կ. Պօլիս եւ Մարտիլիա ինչպէս ուրիշ այլ եւ այլ քաղաքներ: Մարտիլիայէն եկողներու դրամի եւ այլ պէտքերու մասին խնամք եւ զիւրութեան միջոցներ կընձեռենք: Հայտատու քաղաքներու զիւրութիւն ընծայելու համար երկու գործակալներու կը նշանակեմ որոնց կրնան զիմել. --- Ուստր. Պ. Գրիգոր Մարտիս. 157 Մարտի Սթ. Նիւ Եորքի եւ Նիւ Ճըրզիի Պ. Մարտիոս Թաշճեան 251 Ուլիսթ Սթ. Նիւ Եորք
Ինձ նամակ եւ դրամ զրկողներ պէտք է հետեւեալ հասցէով թղթակցին՝
P. O. Box 2652. Իսկ զիս անձամբ տեսնել ուղղողներ կրնան զիմել՝
344 Cambridge St.,
Boston, Mass.
ՅՈՎՀ. Մ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

ՃՈՈՒ ԵՒ ԶՆՈՒՍ ԶՍՇԱՐԱՆ
Թ. ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻ
Յիշեալ ճաշարանս որ կը գտնուի 11 քարլ փողոցը. ամէնէն լաւ եւ ընտիր կերակուրներ կը պատրաստուի համախորդաց համար 12. 13. տեսակ մեղեկնով եւ ուղիւղուողով հանդերձ, նոյնպէս փելերն կը պատրաստուի 4 տեսակ փայ միս պանիր եւ մրգեղեն. հացը ուղանուած շափ առատ է, ուստի սոյն յայտարարութեամբ կը ծանուցանեմ յարգոյ հասարակութեան ով որ կուզէ համեղ եւ ընտիր կերակուր ուտել կրնայ փորձել. աղքատները նաեւ կը կերակուրին ձրի ըստ կանօնի: Սենեակ ուղղաց համար լաւ մաքուր սենեակներ \$ 2 ուտելու եւ պառկիլ իսկ \$ 2.25 սենեակին համեմատ: Փորձեցէք եւ զոհ պիտի մնանք:
Ճաշարանապետ
Թ. Մամիկոնեան

Ա. Ն. Ա. Հ. Տ
Հանդէս Աղգային, Գրական եւ Գեղարուեստական. բացուած է Բրոք. տարուայ Բաժանորդագրութիւնը:
Հասցէ
ԱՐՇԱԿ ՉՊԱՆԵԱՆ
6 Բլէս Տը Լ'Օտէօն
Բարիկ

ԱՐՐԱՆՍՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
Օղիլի եւ Մասթիքայի Պատրաստողներ Արեւելեան օղիլի եւ Մասթիքայի անդրանիկ եւ միակ գործարանը ունինք Մ. Նաչանդաց կառավարութիւնէն վաւերացուած:
Միտայն պատուական խաղողէ եւ շամիչէ կը պատրաստենք: Մի խմէք օտար եւ անխորթ խմելիքներ, որ շինատուք: Խմեցէք հայրենիքէ զուտ օղիլի եւ մասթիքայի, որ խնամքով կը մատակարարենք:
Եթէ որ եւ հայ մը մասնաւոր հայ բժիշկին կրնան վաւերացնել ամենափոքրիկ խաղող արտադրիչ մը մեր բնակիչեաց մէջ, պատրաստ ենք իրենց փորձերուն համար բոլոր ծախսեր եւ 500 տոլար ալ գրուէ վճարել:
Ուստիցիներ կրնան ստանալ օղիլի եւ մասթիքայ 111 Summer St. ի բնակիչաց մեծ վաճառատունէն:
Ուրիշ քաղաքաց Հայեր կրնան զիմել կ'գրել ուղղակի մեր գտարանը:
Abraham Bro's
20-22-24 Back St.
Providence R. I

ԱԶԴ
ԸՆՏԻՐ ՊՈՒԼՂՈՒՐ
Ուստիցի մէջ երկար տարիներէ ի վեր հաստատուած ենք մեր յատուկ պուլղոբի գործարանը: Սոյն գործին մէջ մեծ փորձառութիւն ունենալով, ամենալաւ ցորենէ կը պատրաստենք ընտիր պուլղոբ, որ իր մաքրութեամբ եւ ուրիշ լաւ յատկութիւններով ամենախիտնեցող եւ ճաշարանակցութեանը քանակաւ թեան արժանացած է: Կը պատրաստենք նաեւ նոյնպէս ընտիր ձեւած եւ կորկոտ:
Ուստի ամեն ով որ կուզէ ընտիր եւ արտաճաշակ կերակուր լինելու պուլղոբ եւ ձեւած ունենալ, թող գրիմէ ուղղակի մեզ: Աղգայինները փութով կը կատարուին. մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է գրիմել հետեւեալ հասցէին:
Ուստր, Պուլղոբի Մարտիս Ընկ.
151 Իւնիսթ Սթ., Ուսթըր Մաս.
Տաճկական տեսակ տեսակ ապրանքներ ալ կը ծախենք:

ՄԱՐԹԻՆ, ԳԻՆՕ
ՀԱՅ
Վաճառանոց տեսական ամեն կարգի կաճ կարտանաց:
Հայրը տակէ պատշաճագոյն տեղ չեն կրնար գտնել գնելու, մահճակալ, մեթրէս, սեղան, ջեռոց, կարպետ եւ որ ի կարգին:
Հասցէն է՝
MARTIN KEENOW
79 Green St. : Albany N. Y.

ՀԱՅ ԳՐԱՎԱՅՈՒՄԱԿԱՆ
ԳՐՈՒՄԱԿԱՂՈՒԹԻՒՆ
Պօլսոյ, Վենետիկի, Մ. Մամուրեանի եւ Տիւրքի Բաֆթիլիկեան մասնաւոր կարգադրութիւն ըրած՝ նաեւ ուրիշ գրատուններէ ալ զբրբեր բերել տալու միջոցները ձեռք բերած ըլլալով կուգամ գրուցէր Հայրենակիցներու ծանուցանել թէ իրենց փափաքած գրքերը սովորական գնով կարճ ժամանակի մը մէջ՝ բերել տալու պատրաստ եմ. քիչ ժամանակ վերջը մեր քով արդէն պահեստի պիտի ունենանք ամէն ժողովրդական գրքանոց շարք մը:
Փափաքողաց բարոյացակ կը զբրկենք:
Մեծ քանակութեամբ զբրկողներու՝ մասնաւոր զեղջ կընենք:
Դիմել Խ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
390 Փ. Օ. ՊՕԳՍ
ԼՕՎԷԼ ՄԷՍ.